

Bidrag till åtgärder för en bättre vattenmiljö - sammanställning av finansieringsmöjligheter

augusti 2015

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Vatten värda att vårda	3
BIDRAG SOM HANTERAS VIA LÄNSSTYRELSEN.....	4
1. Havs- och vattenmiljöanslaget	4
1.1. Kalkning	4
1.2. Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA).....	5
1.3. Åtgärdsprogram hotade arter	5
1.5. Särskilda projektmedel	6
2. Lokala naturvårdsprojekt (LONA)	6
3. Efterbehandling av förorenade områden.....	7
4. Landsbygdsprogrammet (LBP)	7
5. Europeiska havs- och fiskerifonden	7
6. Fiskeavgiftsmedel	8
7. Bygdeavgiftsmedel (bygdemedel/bygdeavgift)	8
8. Kulturhistoriskt värdefulla miljöer och anläggningar	9
BIDRAG SOM HANTERAS VIA ANDRA MYNDIGHETER OCH ORGANISATIONER.....	10
9. Natur och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen (NOKÅS).....	10
10. Projektmedel för ideella miljöorganisationer	10
11. Stiftelsen Alvins fond för fågelskydd	10
12. EU:s Miljöprogram LIFE+	11
13. Naturskyddsföreningens miljöfond	11
14. Världsnaturfondens innovativa naturvård.....	11
15. Västra Götalandsregionen	12
16. Sportfiskarnas fiskevårdsfond och två andra fonder	12
17. Interreg-program	13
18. EUs Regionala utvecklingsfond samt Socialfond.....	14
EU och pengarna	15
Kontaktpersoner för vattenråden på länsstyrelsen	16

Vatten värda att vårda

Målet med denna sammanställning av bidrag är att underlätta för kommuner, vattenråd och andra aktörer som vill arbeta aktivt med vattenvård, åtgärder och restaurering. Listan ska ge en övergripande introduktion kring de bidrag som finns att söka och var man hittar mer detaljerad information. För att få den senaste informationen är det viktigt att du alltid går vidare till de länkar vi hänvisar till då vi inte har möjlighet att uppdatera denna sammanställning mer än ett par gånger per år.

På länsstyrelsen hjälper vi gärna till med diskussioner kring vilka bidrag som kan vara lämpliga att söka för just de åtgärder du planerar. Kontakta gärna länsstyrelsens kontaktperson för aktuellt vattenråd i området där åtgärder behöver göras.

Generellt gäller att EU-medel kan kombineras med andra medel såsom statliga eller kommunala medel. Men vanligtvis kan inte olika statliga medel kombineras med varandra. Kontakta ansvarig myndighet för besked om vad som gäller för just det bidrag du är intresserad av.

I denna version är EU-stöden och EU-fonderna fortfarande under uppbyggnad och förväntas bli tydligare under 2015.

Havs- och vattenmyndigheten har en nationell sammanställning av bidrag för en bättre vattenmiljö som du hittar på deras webb: www.havochvatten.se (Vägledning och lagar/Anslag och bidrag)

Kom gärna med förslag på förbättringar av denna lista!

Ansvarig för uppdatering på Länsstyrelsen i Västra Götalands län:
Anna Ek, Vattenavdelningen, anna.ek@lansstyrelsen.se 010-22 44 869

BIDRAG SOM HANTERAS VIA LÄNSSTYRELSEN

1. Havs- och vattenmiljöanslaget

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för ett anslag som heter Åtgärder för havs- och vattenmiljö (i dagligt tal havs- och vattenmiljöanslaget). Det ska användas för insatser för att förbättra, bevara och skydda våra hav, sjöar och vattendrag. Anslaget ansöks av länsstyrelserna som själva får prioritera hur anslaget ska fördelas mellan kalkning, fiskevård, lokala vattenvårdsprojekt (LOVA), och åtgärdsprogram för hotade arter. Kommuner och ideella organisationer söker i sin tur hos sin länsstyrelse.

[Information hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

På Länsstyrelsen i Västra Götalands län arbetar vi tvärssektoriellt med havs- och vattenmiljöanslaget för att prioritera bland ansökta åtgärder. Länsstyrelsen tilldelas varje år en summa från havs- och vattenmiljöanslaget utifrån en nationell fördelningsnyckel. Länsstyrelsen gör sedan separata budgetar för kalkningen, lokala vattenvårdsåtgärder (LOVA) och för åtgärdsprogram hotade arter. Arbeta med vattenförvaltning på beredningssekretariat och vattenmyndighet liksom arbetet med fisketillsynen i Väneren och längs kusten ingår också i tilldelade medel från havs- och vattenmiljöanslaget och får egna budgetar. Resterande medel ingår sedan i en budget för VÅGA-medel (VattenÅtgärdsAnslaget), för att finansiera övriga vatten- och fiskevårdande projekt.

Under 2014 och 2015 kan länsstyrelserna även ansöka om medel till särskilda åtgärdsprojekt från havs- och vattenmiljöanslaget. Syftet är att ge länsstyrelserna en möjlighet att genomföra ett begränsat antal större projekt för att stimulera lokalt åtgärdsarbete (ett- eller fleråriga).

[Information hos Länsstyrelsen](#)

1.1. Kalkning

Målet med kalkningen är att försurade sjöar och vattendrag ska få tillbaka väl fungerande ekosystem med en naturlig flora och fauna. Länsstyrelsen fördelar årligen bidrag till kalkning som vanligtvis sker i kommunal regi. Bara i Västra Götalands län fördelas mer än 20 miljoner kronor årligen som bidrag till kalkning. Huvudmannen (mottagaren av bidraget) beställer och utför kontroll av kalkspridningen.

Sökande: Länsstyrelser, kommuner.

Stöd: Endast inom åtgärdsområden för försurning, 85 eller 100 procent bidrag. 100 procent bidrag ges till särskilt värdefulla områden medan övriga åtgärdsområden delfinansieras av huvudmannen med resterande 15 procent.

Exempel på åtgärder:

- Kalkning av försurade vatten

[Information hos Länsstyrelsen](#)

1.2. Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA)

Målet är att minska närsaltsbelastningen till havet samt bidra till miljövänligare fritidsbåtstrafik. Prioriterade åtgärder är båtbottevättar, och andra åtgärder för att omhänderta giftiga båtbottefärger, kretsloppsanpassning av avloppsanläggningar och framtagande av underlag för VA-planering.

Sökande: Kommuner och ideella organisationer.

Stöd: Högst 50%. Medfinansiering krävs. Ett eller flerårigt.

Exempel på åtgärder:

- Anläggande av båtbottevättar i hamnar
- VA-planering, dagvattenhantering
- Kretsloppsanpassning av avloppsanläggningar
- Uppföljning och utvärdering av utförda åtgärder
- Anläggande av våtmarker, vasskörd, algskörd

[Information hos Länsstyrelsen](#)

1.3. Åtgärdsprogram hotade arter

Naturvårdsverket har huvudansvar för satsningen åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP), och Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för de akvatiska arterna. Länsstyrelserna koordinerar programmen regionalt och nationellt, genomför åtgärder och analyserar det pågående arbetet. ArtDatabanken fungerar som kunskapsstöd främst vid framtagande av nya åtgärdsprogram och revidering av utgångna. Totalt omfattar satsningen drygt 200 program och cirka 400 arter. En del program rör livsmiljöer för flera arter. Till 2015 är målet att andelen hotade arter i Sverige ska ha minskat med 30 procent jämfört med år 2000.

Sökande: Länsstyrelserna får varje år bidrag från Naturvårdsverket (terrestra program) och från Havs- och vattenmyndigheten (akvatiska program) för att ta fram och genomföra åtgärdsprogrammen.

Stöd: Kostnaderna för föreslagna åtgärder finns estimerade i bilaga 1 till åtgärdsprogrammet för hotade arter. Åtgärder finansieras/medfinansieras även genom de riktade bidrag länsstyrelserna erhåller för kalkning, restaurering av vattendrag, fiskevård, m fl sakområdesbidrag, även medfinansiering av medel från EU, andra myndigheter och aktörer

Exempel på åtgärder:

- Nyskapande av livsmiljöer eller restaurering
- Populationsförstärkande åtgärder
- Utbildning
- Inventeringar
- Informationsspridning

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

[Information hos Naturvårdsverket](#)

1.4 Vattenåtgärdsanslaget (VÅGA)

På Länsstyrelsen i Västra Götalands län arbetar vi tvärssektoriellt med resterande medel från havs- och vattenmiljöanslaget för att prioritera vilka åtgärder som får medel. VÅGA inkluderar tidigare ansökningar för biologisk återställning, biotopkartering och fiskevård. Årligen brukar budgeten ligga på 2-3 miljoner.

Följande miljökvalitetsmål är prioriterade vid fördelning av VÅGA-medel 2015:

- Levande sjöar och vattendrag
- Ingen övergödning
- Hav i balans samt levande kust och skärgård

Projektförslagen ska ligga i linje med länsstyrelsens prioriterade åtgärder och/eller prioriterade geografiska områden enligt [länsstyrelsens åtgärdsplan](#) kapitel 8, 14, 17, 19 och 20.

Sökande: Länsstyrelser, kommuner och ideella organisationer.

Stöd: Projekt med annan medfinansiering prioriteras.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

1.5. Särskilda projektmedel

Under 2014 och 2015 kan länsstyrelserna även ansöka om medel till särskilda åtgärdsprojekt från havs- och vattenmiljöanslaget. Syftet är att ge länsstyrelserna en möjlighet att genomföra ett begränsat antal större projekt för att stimulera lokalt åtgärdsarbete (ett- eller fleråriga). Ta gärna kontakt med din länsstyrelse om du har projektidéer som kan resultera i denna typ av projekt. Ansökningar från länsstyrelserna hanteras av Havs- och vattenmyndigheten.

[Information om Havs- och vattenmiljöanslaget hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

2. Lokala naturvårdsprojekt (LONA)

Naturvårdsverket ansvarar för den lokala naturvårdssatsningen (LONA). Syftet är att stimulera kommunernas och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsengagemang. Nyckelord för satsningen är naturvårdsnytta, lokala initiativ och lokal drivkraft, friluftsliv, samverkan och partnerskap, folkhälsa, tätortsnära natur och tillgång till denna.

Sökande: Kommuner och intresseorganisationer. Kommuner kan ansöka om LONA-bidrag, men även intresseorganisationer kan anmäla projekt. Projekten genomförs antingen i kommunens egen regi eller av en lokal aktör som tecknat avtal med kommunen. Det är alltid kommunen som är ansvarig, från ansökan fram till slutrapportering. Naturvårdsverket fördelar årligen medel till länsstyrelserna som beslutar om bidrag till kommunerna. Kommunen ansöker hos länsstyrelsen i det län projektet i huvudsak ska bedrivas.

Stöd: Bidrag uppgår normalt till högst 50 % av bidragsberättigat belopp.

Exempel på åtgärder:

- Kunskapsuppbyggnad
- Framtagande av underlag, till exempel kommunala naturvårdsprogram
- Områdesskydd
- Vård och förvaltning av områden, naturtyper och arter inklusive åtgärder som främjar friluftsliv i natur- och kulturmiljö
- Restaurering av områden, naturtyper och bestånd av arter
- Information, folkbildning och annan kunskapsspridning

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Naturvårdsverket](#)

3. Efterbehandling av förorenade områden

Naturvårdsverket ansvarar för bidraget för efterbehandling av förorenade områden och beviljar bidragsansökningar för utredningar och efterbehandlingsåtgärder av förorenade områden. Föroreningarna kan finnas i både mark och sediment, och föroreningar kan komma att sprida sig till vattenmiljön. Att minska och förebygga den kemiska påverkan på vattnet är därför ett viktigt skäl för arbetet med efterbehandling av förorenade områden.

Sökande: Kommunerna söker bidrag hos länsstyrelserna. Länsstyrelserna i sin tur ansöker om bidrag hos Naturvårdsverket.

Exempel på åtgärder:

- Behandling av lämningar från till exempel kemisk industri, träimpregnering, massa- och pappersindustri, varv, glasbruk, gruvhantering och kemtvättar.
- Föroreningar i både mark och sediment. Behandlingsmetoderna varierar.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Naturvårdsverket](#)

4. Landsbygdsprogrammet (LBP)

EU har en ny gemensam jordbruks-, landsbygds- och fiskepolitik för åren 2014-2020. Jordbruksverket ansvarar för det svenska Landsbygdsprogrammet. Landsbygdsprogrammet finansieras gemensamt av Sverige och EU och hanterar drygt 32 miljarder kronor under kommande period. Genom stöd och bidrag ska programmet skapa förutsättningar för en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Länsstyrelsens uppgift är att se till att stöden och bidragen gör så stor nytta som möjligt i vårt län.

Sökande: Till största del landsbygdsföretagare inom till exempel lantbruk och landsbygdsföretag. Jordbruksverket fördelar medel till länsstyrelserna som i sin tur hanterar ansökningar och fördelar bidrag utifrån respektive läns regionala handlingsplan.

Åtgärder för vattenmiljön i landsbygdsprogrammet 2014-2020: fånggrödor och skydds-zoner, anläggning, restaurering och skötsel av våtmarker (både för näringsretention respektive biologisk mångfald), åtgärder för förbättrad vattenkvalitet, reglerad dränering, tvåstegsdiken och i vissa fall strukturkalkning. Men även projektstöd, kompetensutveckling och lokalt ledd utveckling kommer kunna gynna vattenrelaterade projekt. För att hålla sig uppdaterad om vad som gäller är det viktigt att söka information löpande på Jordbruksverkets och länsstyrelsens webbsidor

Programmet blev godkänt sommaren 2015, men mer information om när specifika stöd kan sökas fås hos Länsstyrelsen.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Jordbruksverket](#)

5. Europeiska havs- och fiskerifonden

EU har en ny gemensam jordbruks-, landsbygds- och fiskeripolitik för åren 2014-2020. Jordbruksverket är ansvarig myndighet för att utveckla det nya havs- och fiskeriprogrammet. Vissa stöd kunde redan ansökas hösten 2014, men de stöd som är av mer vattenvårdande karaktär förväntas träda i kraft tidigast september 2015. De övergripande målen i programmet är att öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, skydda miljön och främja en hållbar användning av resurser och främja sysselsättning och arbetskraftens rörlighet. Det är viktigt att söka information löpande på Jordbruksverkets och Länsstyrelsens webbsidor. Under 2007-2013 hette motsvarande fond Europeiska fiskerifonden.

Flera av stöden riktar sig till både företag i fiskerinäringen, fiskare och beredningsindustri som fiskehamnar, vattenbruksföretag och fisketurismföretag. Programmet ska också främja en god havsmiljö och bidra till arbetstillfällena och en positiv utveckling på de orter som är beroende av fisket.

Exempel på vattenvårdande stöd som troligen kommer hösten 2015:

- Samla in förlorade fiskeredskap eller marint skräp
- Bevarandeprojekt – återställa akvatisk mångfald
- Bevarandeprojekt – skyddade områden
- Miljöinvesteringar inom vattenbruket

Jordbruksverket är nationellt ansvarig för havs- och fiskeriprogrammet. Länsstyrelsen har i uppgift att besluta om företags- och projektstöd.

[Information hos Jordbruksverket](#)

[Information hos Länsstyrelsen](#)

6. Fiskeavgiftsmedel

När tillstånd för en vattenverksamhet meddelas beslutas det oftast om villkor som verksamhetsutövaren ska följa. Villkorens syfte är att minska de verkningar som verksamheten har på miljön. Vid prövning i miljödomstolen av vattenverksamheter enligt miljöbalken kan domstolen i vattendom föreskriva fiskeavgifter som kompensation för fiskeskada. Dessa s.k. särskilda fiskeavgifter kan användas för fiskevårdsåtgärder i det berörda vattenområdet eller i angränsande vattendrag om inte annat anges i domen. Bestämmelser om fiskeavgiftsmedel finns i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet och förordningen (1998:928) om bygge- och fiskeavgifter. Länsstyrelsen administrerar och beslutar om utbetalning av medel.

Sökande: I vattendomen eller föreläggandet anges vad pengarna får användas till och i vilket vattenområde medlen får nyttjas. Ansökan görs till länsstyrelsen, och alla kan ansöka.

Stöd: Stödet varierar beroende på villkoren i domen eller föreläggandet.

Exempel på åtgärder: I vattendomen eller föreläggandet anges vad pengarna får användas till och i vilket vattenområde medlen får nyttjas. I många fall används medlen till fiskvägar, biotopvård och utsättning av fisk.

Det finns fiskeavgiftsmedel i flertalet av länets avrinningsområden. Information om var det finns fiskeavgiftsmedel, villkoren som står i domarna samt hur du söker får du hos [fiskevårdsansvariga på länsstyrelsen](#).

7. Bygdeavgiftsmedel (bygdemedel/bygdeavgift)

Bygdeavgiftsmedel är en ersättning som vattenkraftsföretagen är ålagda att inbetala i samband med regleringen av de stora älvarna, för att minska eller gottgöra sådana skador som regleringen orsakat den berörda bygden. Närmare bestämmelser om detta finns i miljöbalken (1998:808) samt lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (1998:812). Sedan medel har avsatts för reglering av oförutsedda skador kan den årliga bidragssumman i övrigt användas för ändamål som främjar näringsliv eller service i bygden eller annars är till nytta för denna. Miljödomstolarna beslutar i ärenden som gäller skadeersättning och länsstyrelserna om användningen i övrigt.

Sökande: Det är den bygd som berörs av vattenföretaget eller anläggningar för detta som kan söka bidrag. Medel för investeringar kan sökas av kommuner och ideella föreningar med verksamhet längs vattendrag och sjöar. Ansökan görs i normalfallet hos länsstyrelsen.

Stöd: Stödsatserna är varierande.

Exempel på åtgärder: Friluftslivsansordningar och andra fysiska investeringar. I vårt län går medel även bl.a. till laxfond Vänern.

Kontakt angående bygdeavgiftsmedel på Länsstyrelsen Västra Götaland:
Eva Olsson 010-22 45 602 på Landsbygdsenheten.

8. Kulturhistoriskt värdefulla miljöer och anläggningar

Att vårda kulturmiljöer vid vatten är en viktig del av både miljökvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag och Hav i balans och levande kust och skärgård.

Hos länsstyrelsen kan ni söka ett mindre bidrag för att bevara värdefulla miljöer och anläggningar. För att bebyggelse ska behålla sitt kulturhistoriska värde är det viktigt att vård och underhåll samt ombyggnader sker utifrån de enskilda husens förutsättningar. Det är också viktigt att använda kulturhistoriskt riktiga material och metoder för att ta tillvara på byggnadernas karaktär och utseende samtidigt som man värnar om de traditionella hantverken.

Sökande: Enskilda personer, kommuner, stiftelser och bolag kan ansöka hos Länsstyrelsen om ett statligt bidrag för att vårda kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, ett så kallat byggnadsvårdsbidrag.

Stöd: Upprustning som blir dyrare än normalt kan delvis finansieras genom bidraget, vi kan ge 50–90 procent av den överkostnad som är kulturhistoriskt motiverad. I första hand utgår bidrag till den skyddade bebyggelsen och för ett långsiktigt bevarande.

[Information hos länsstyrelsen](#)

BIDRAG SOM HANTERAS VIA ANDRA MYNDIGHETER OCH ORGANISATIONER

9. Natur och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen (NOKÅS)

Skogsstyrelsen ansvarar för ett bidrag för att genomföra natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen för att berika skogsmiljöer av allmänt intresse. Målet är att bevara naturvärden och spara kulturmiljöer. Bidrag kan lämnas till åtgärder som gynnar växter och djur samt äldre kulturmiljöer, men också till landskapsbild och friluftsliv.

Sökande: Skogsägare eller den som ska utföra åtgärderna. Ta kontakt med din skogskonsulent på distriktet där du bor eller har din skog för att få hjälp med att göra en ansökan.
Stöd: ofta 70 % av godkänd kostnad.

Exempel på åtgärder:

- Dämna eller täppa igen grävda diken
- Dämna åker-inägor
- Lägga död ved i rinnande vatten i skog
- Lägga tillbaka sten i rinnande vattendrag i skog
- Ta bort vandringshinder för vattenlevande arter
- Återskapa våtmark

[Information hos Skogsstyrelsen](#)

10. Projektmedel för ideella miljöorganisationer

Naturvårdsverket ansvarar för ett bidrag för att stödja ideella miljöorganisationer. Bidraget går till projekt som kan vara för nationellt eller internationellt arbete och bidrar till att uppfylla nationella miljö kvalitetsmål. För åren 2014 och 2015 prioriterar Naturvårdsverket ansökningar inom miljömålsområdena:

- Begränsad klimatpåverkan
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv
-

Sökande: Svenska ideella miljöorganisationer kan söka bidrag om de enligt sina stadgar har till ändamål att tillvarata miljöskydds- och naturvårdsintressen. Organisationen ska ha bedrivit verksamhet under minst två år och ha lägst 100 medlemmar.

[Information hos Naturvårdsverket](#)

11. Stiftelsen Alvins fond för fågelskydd

Stiftelsen Alvins fond förvaltas av Naturvårdsverket i samråd med Naturskyddsföreningen och Sveriges Ornitologiska Förening. Alvins fond delar ut pengar till projekt som bidrar till svenskt naturskydd, främst fågelskydd. Stiftelsen stödjer småskaliga insatser för restaurering av naturmässiga och kulturellt viktiga fågelmiljöer, insatser för arter med tydlig hotbild och inventering av arter i miljöer där kunskaperna är begränsade.

Sökande: Både enskilda personer och lokala-/regionala och nationella föreningar och organisationer. Naturvårdsverket hanterar stiftelsens ansökningar.

Exempel på åtgärder: Återställning av öppna mossar, små våtmarker och fisktomma småvatten, röjningar av fågelskär, inventering av arter.

[Information hos Naturvårdsverket](#)

12. EU:s Miljöprogram LIFE+

LIFE är EU:s finansiella instrument för miljö och klimat. Klimat är utpekat som ett av två delområden. Det andra är miljö. Totalt avsätts 3,4 miljarder euro, motsvarande cirka 30,4 miljarder kronor för åren 2014-2020. Villkoret för bidraget är att det också finns finansiering från annat håll.

Sökande: Privata/offentliga EU-aktörer. Av administrativa skäl uppmuntrar EU-kommissionen stora projekt. De bör vara i storleksordningen 20 miljoner kronor. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten erbjuder stöd och hanterar ansökningarna i Sverige. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten hjälper till med granskning av ansökan.

Stöd: > 20 MSEK per projekt (medfinansiering ofta 50%). Varaktighet 2-5 år.

[Information hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

[Information hos Naturvårdsverket](#)

[Information hos Kommissionen](#)

13. Naturskyddsföreningens miljöfond

Vattenkraftbolag som levererar elenergi märkt med Bra Miljöval ska avsätta pengar i en egen miljöfond eller i en miljöfond som Naturskyddsföreningen disponerar. Varje år avsätter elbolag ett antal miljoner till Naturskyddsföreningens miljöfond som skall slussas vidare i olika miljöförbättrande projekt. Det är viktigt att projekten bidrar till konkret miljönytta och leder till ökad biologisk mångfald. Rena informationsprojekt eller stöd till löpande verksamhet har svårt att få projektstöd.

Sökande: Företag och organisationer kan ansöka om stöd ur fonden för projekt som minskar vattenkraftens skadeverkningar eller projekt som gynnar den biologiska mångfalden i strömmande vatten.

Stöd och kombination med andra bidrag: Bidraget kan kombineras med andra medel.

Exempel på åtgärder: fiskvägar, biotopvård, rivning av vandringshinder.

[Information hos Naturskyddsföreningen](#)

14. Världsnaturfondens innovativa naturvård

Världsnaturfonden WWF inrättade under det internationella biologiska mångfaldsåret 2010 en satsning på innovativ naturvård för att främja såväl bevarande av biologisk mångfald som minskade ekologiska fotavtryck. Syftet är att stödja innovativa projekt och idéer som ligger i framkanten och bidrar till värdefullt nytänkande inom naturvården. En vidareutveckling av projekten kan därifrån få stor betydelse för att främja biologisk mångfald och/eller minska ekologiska fotavtryck i Sverige. Det kan gälla exempelvis utveckling av tekniska lösningar, förvaltningsformer, forskning och kunskapsuppbyggnad och fältprojekt.

Sökande: kan sökas av privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

Exempel på åtgärder: Projekten kan höra hemma inom vitt skilda områden såsom naturvård, utbildning, stadsutveckling, förvaltning, hushåll, konsumtion, energi o.s.v.

[Information hos Världsnaturfonden](#)

15. Västra Götalandsregionen

Både miljönämnden och regionutvecklingsnämnden kan ge bidrag till projekt med miljöinriktning.

Miljönämnden ger via strategin för tillväxt och utveckling i Västra Götaland "Västra Götaland 2020" stöd till insatser i delregionerna inom området "En region som tar globalt ansvar".

Handlingsprogrammen kopplade till VG2020 Miljönämnden kan också bevilja stöd till miljöinriktade projekt eller examensarbeten inom Västra Götalandsregionens egna verksamheter. styr inriktningen för miljönämndens projekt inom energi, livsmedel och transportområdet.

[Information hos Västra Götalandsregionens miljönämnd](#)

Regionutvecklingsnämnden kan bevilja projektmedel till projekt som främjar en hållbar tillväxt i Västra Götaland och som ligger i linje med Västra Götaland 2020. Prioriteringar sker utifrån handlingsplan för hållbar utveckling 2013-2015.

[Information hos Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd](#)

16. Sportfiskarnas fiskevårdsfond och två andra fonder

Sportfiskarnas fiskevårdsfonds medel ska kunna delas ut till fiskevårdsprojekt eller projekt som genom forskning eller andra insatser bidrar till utveckling av sportfisket eller sportfiskets förutsättningar.

Sökande: Berättigad att söka medel är distrikt inom eller förening ansluten till Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund. Om särskilda skäl föreligger kan även ansökan från annan beaktas, medlem i förbundet eller organisation med nära anknytning till förbundet.

Abu Garcias Fiskevårdsfond syftar till att värna och främja möjligheterna till sportfiske i friska och rena vatten, genom exempelvis skapandet av fria vandringsvägar, restaurering av vattendrag och skydd och bevarande av fiskbestånd, eller fiskebiologisk forskning. Fondstyrelsen ser också gärna ansökningar från projekt som seminarium, undersökningar, opinionsarbete och annat som ökar intresset för fiskevård och förvaltning som gynnar sportfisket. Fonden verkar enligt principen att ge lokala initiativ hjälp till självhjälp.

Sökande: Både enskilda personer, föreningar och fiskevårdsområden kan söka bidrag. Abu Garcia Fiskevårdsfond grundades och finansieras av Abu Garcia, men ansökningarna administreras av Sportfiskarna.

Göte Borgströms stiftelse för fiske- och vattenvård har till ändamål att främja vetenskaplig forskning i Sveriges vatten och fiskbestånd med hänsyn till natur, fiskevård och sportfiske. Ansökan skickas till Sportfiskarna.

[Information om alla tre fonder hos Sportfiskarna](#)

17. Interreg-program

De territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) handlar om att utveckla samarbetet över nationsgränserna. Syftet är att uppmuntra städer och regioner från olika medlemsstater att arbeta tillsammans och lära av varandra genom gemensamma program, projekt och nätverk. EU:s program för territoriellt samarbete är det viktigaste verktyget för att finansiera den här typen av gränsöverskridande utvecklingsarbete. De finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Sverige deltar i totalt 13 av dessa EU-program, även kallade INTERREG.

Fokus för programperioden 2014-2020 kommer att vara forskning och innovation, hållbara transporter, skapa en gränsöverskridande arbetsmarknad och främja utvecklingen av miljövänliga energikällor. Vissa program är öppna att söka vid denna texts skrivning, men alla program är ännu inte godkända, så det är viktigt att löpande söka information hos Tillväxtverket och regionen.

[Information hos Tillväxtverket](#)

[Information hos Västra Götalandsregionen](#)

Västragötalandsregionen är en kontaktväg för Interreg-programmen i Västra Götalands län. Västra Götalandsregionen ansvarar för fem EU-program och deltar i ytterligare några.

1. Interreg Sverige-Norge

Programmet ska genom ett gränsöverskridande samarbete skapa de bästa förutsättningarna för en ekonomisk stark region med en attraktiv livsmiljö. Insatsområden är innovativa miljöer, små- och medelstora företag, natur- och kulturarv, hållbara transporter samt sysselsättning och gränsöverskridande arbetsmarknad.

[Information om programmet](#)

2. Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak

Programmet syftar till att programområdet skall bli ett attraktivt och konkurrenskraftigt område, som kännetecknas av samarbete och hållbar utveckling. De områden som är prioriterade inom programmet är innovation, transport, grön ekonomi och sysselsättning.

[Information om programmet](#)

3. Interreg North Sea Region (Nordsjöregionen)

Programmet syftar till att göra Nordsjöregionen till "en bättre plats att bo, arbeta och investera i". Prioriterade områden är innovationer, hållbar miljö, tillgänglighet samt uthålliga och konkurrenskraftiga samhällen.

[Information om programmet](#)

4. Interreg BSR Baltic Sea Region (Östersjöregionen)

Det strategiska målet med programmet är att göra Östersjöregionen till en attraktiv plats att investera, arbeta och bo i. Prioriterade områden är att främja innovationer, intern och extern tillgänglighet, Östersjön som en gemensam resurs, samt attraktiva och konkurrenskraftiga städer och regioner.

[Information om programmet](#)

5. Interreg Europe (f d Interreg C)

Programmet syftar till att stärka det regionala utvecklingsarbetet genom nätverkande och erfarenhetsutbyte. Det omfattar två huvudtyper av projekt: Regionala initiativ (identifiering/anpassning av "Good practice") och kapitalisering (spridning av "Good practice"). Prioriterade områden är innovation, forskning och teknologisk utveckling; entreprenörskap och små och medelstora företag (SME); informationssamhället; sysselsättning, humankapital och utbildning

[Information om programmet](#)

6. Urbact

URBACT är ett interregionalt EU-program för utbyte av erfarenheter kring goda lösningar inom området stadsutveckling. Det finns två prioriterade områden, "städer - motorer för tillväxt och jobb" samt "attraktiva och sammanhållna städer"

[Information om programmet](#)

7. Övriga Interregionala program – Espon och Interact

Dessutom finns dessa två interregionala program som handlar mycket om erfarenhetsutbyte, och vi hänvisar direkt till respektive webbplats:

- [Espon](#)
- [Interact](#)

18. EUs Regionala utvecklingsfond samt Socialfond

Regionala utvecklingsfonden och Socialfonden är två av EUs struktur- och investeringsfonder (se vidare under rubriken EU och pengarna). Interreg-programmen ovan är en del av regionala utvecklingsfonden. Men det finns även andra bidrag att söka från regionalfonden.

[Information hos Västra Götalandsregionen](#)

EU och pengarna

I och med vårt medlemskap i EU påverkar både EUs politik och stödsystem oss i Sverige. Detta avsnitt är till för att ge en introduktion till EUs pengar och förhoppningsvis göra det lite enklare för er att söka.

De främsta ekonomiska verktygen för att genomföra EUs politik generellt är de fem europeiska struktur- och investeringsfonderna, varav fyra berör Sverige. De fyra fonderna kopplar i sin tur till olika politikområden. Bidragen delas ut via olika program. Det finns även fristående programsatsningar för specifika områden. För att genomföra EUs havs- och vattenpolitik finns det enligt EU främst följande finansieringsformer:

- Landsbygdsprogrammet
- Havs- och fiskeriprogrammet
- LIFE+
- Horizon 2020

Programmen finansieras ofta av både EU-medel och av medlemsländerna själva. I figuren ses hur de olika programmen som främst berör vattenfrågorna kopplar till fonder och politik. Även Interreg-programmen, övriga delar av regionala utvecklingsfonden samt socialfonden kan finansiera projekt med miljöinriktning. Horizon 2020 finns inte med i listan ovan eftersom det är forskningsmedel, men information fås via www.vinnova.se och <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

<i>De främsta verktygen för att förverkliga Europa 2020 är de europeiska struktur- och investeringsfonderna, ESI-fonderna. I Sverige finns fyra ESI-fonder. Pengarna delas ut i olika program.</i>				
Gemensamma jordbrukspolitiken (GJP/CAP)		Havspolitiken och den gemensamma fiskeripolitiken (GFP/CFP)	Regionalpolitiken (sammanhållningspolitiken)	
Garantifonden för jordbruksstöd (Direktstöd)	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling	Havs- och fiskerifonden	Regionala utvecklingsfonden	Socialfonden
	Bl.a landbygdsprogrammet	Bl.a havs- och fiskeri-programmet	Bl.a Interreg-programmen	
Dessutom finns fristående programsatsningar såsom: <ul style="list-style-type: none"> • LIFE+: ett särskilt finansieringsprogram för EUs miljö- och klimatpolitik • Horizon 2020: EUs stora forsknings- och innovationsprogram.				

Mer information om EU-finansiering får du på:

[EU-upplysningen](#)
[European union](#)

Kontaktpersoner för vattenråden på länsstyrelsen

För att finna de vattenråd som finns gå in på www.vattenorganisationer.se

Länsstyrelsen har en kontaktperson för varje vattenråd som berör länet. Ring Länsstyrelsens växel för att komma i kontakt med dem, eller skicka ett mail till fornamn.efternamn@lansstyrelsen.se

Vattenråd	Kontaktperson
Enningdalsälvens vattenråd	Andreas Bäckstrand
Strömsåns vattenråd	Fredrik Larson
Gullmarns vattenråd	Lars Molander
Bäveåns vattenråd	Fredrik Larson
Vattenrådet för Vänerns sydöstra tillflöden	Anders Larsson
Tidans vattenförbund/vattenråd	Magnus Gelang
Gullspångsälvens vattenvårdsförbund/vattenråd	Agneta Christensen
Dalslandskanal vattenvårdsförbund/vattenråd	Johan Andersson
Dalbergså-Holmsåns vattenråd	Anders Larsson
Vänerns vattenvårdsförbund/vattenråd	Agneta Christensen
Möindalsåns vattenråd	Ragnar Lagergren
Säveåns vattenråd	Magnus Gelang
Göta älvs vattenråd	Ragnar Lagergren
Kungsbackaåns vattenvårdsförbund/vattenråd	Johan Andersson
Lygnerns vattenråd	Johan Andersson
Viskans vattenråd	Roger Rudolfsson
Vattenrådet för Bohuskusten	Jessika Öberg
Ätrans vattenråd	Roger Rudolfsson
Vätternvårdsförbundet	Sara Peilot